

אור

הגאולה

הספר שלי אתחלתא דגאולה

פר' משפטים כ"ט שבט תשע"ג 12

עיונים ועצות למעשה מתורות רביה"ק ■ עפ"י העמוד היומי בליקו"מ

לוח העמוד היומי			
יום	התאריך בחודש	העמוד בליקו"מ	ליקו"מ
שבת	כ"ט	מד	כ"ד
ראשון	ל'	מד	כ"ה
שני	א'	מה	כ"ו
שלישי	ב'	מה	כ"ז
רביעי	ג'	מו	כ"ח
חמישי	ד'	מו	כ"ט
שישי	ה'	מז	ל'

חשיבות הלימוד

ואף על פי כן יש לי נחת גדול מהפירוש ששלחו כי גם זה אמת. פי דברי רבנו זכרוננו לברכה כפטיש ופוצץ סלע. וכל דבריו מתחלקים לכמה טעמים בלי שיעור. השם יתברך זכנו שזנפה לבלות ימינו לחשב תמיד תורתו, ושיחותיו, ומעשיות שספר, עד שזנפה למצא בהם איזה פרוש והשגה המביאה לידי מעשה. אשרינו שזכינו לשמע דברים כאלה. אשריכם שזכיתם להיות חלקכם עמנו חזקו ואמרו. והעקר להיות בשמחה תמיד ולהרבות בהתבודדות ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעצבם. (עלים לתרופה – ב)

תורה ל' - מישראל דסכינא

הרופא והדוקטור הגדול

כל הרופא להתחיל לעסק בעבודת ה' ומפילים אותו בכל פעם כל אחד ואחד כפי מה שמפילים אותו ח"ו, רחמנא לצלן, וצריכים לחזק אותם ולהחיותם בכל פעם בשבעה משיבי טעם שלא יתאשו עצמן לעולם ויתחילו בכל פעם מחדש.¹ (ליקו"ה 1)

הצדיקים הגדולים

יש צדיקים גדולים ביותר, שהגיעו למדרגות הגבוהות והנעלות ביותר, השגות עצומות - תכלית המדרגה, שלפי הנדמה אין דרגא גבוהה יותר שבו אנוש יוכל לבוא אליו, ובכל זאת הם אינם מסתפקים בזה, ובכל פעם הם מתחילים מחדש לחפש להשיג את השם יתברך, כי דווקא מרוב גדלותם ודרגתם הגבוהה שזכו, הם יודעים שהשם יתברך הוא אין סוף, ואם כך וודאי שיש אין סוף מדרגות, להתקרב יותר ויותר להשם יתברך. "הצדיקים הגדולים שמתחילין בכל פעם מחדש ואפלו פשמעיעים למדרגה הגבה שבמדרגות, אפלו למדרגת בני עליה הגדולים, אף על פי כן אינם מסתפקין עצמם בזה, רק הם אומרים, מי יודע מה שיש עוד להשיג? ומתחילין בכל פעם מחדש. וכמו ששמעתי מרבנו ז"ל הרבה בענין זה, כמבאר במקום אחר. עד שבאים בכל פעם להשגות חדשות נפלאות ונוראות וכו' וכו'.¹

איך זוכין להיות יהודי?

"וכמו ששמעתי מרבנו ז"ל, שפעם אחת הנה מצטער מאד לפני ואמר, איך זוכין להיות יהודי וכו'? ונהיה בעיני לפלא גדול, מחמת שזה סמוך גילה נפלאות ונוראות וכו'. ענה ואמר, מי יודע מה שיש עוד להשיג וכו'? פי הלא מעולם לא עלה על דעתי לבקש ולקסוף להגיע להשגה כזאת ולמדרגה כזו, על כן מי יודע המשך בעמ' הבא

ס"ק ב: וצריך כל אחד לבקש מאד מלמד גוון כזה, שיוכל להסביר ולהבין אותו שכל עליון וגדול כזה, דהינו השגות אלקות. פי צריך לזה רבי גדול מאד מאד, שיוכל להסביר שכל גדול כזה, כדי שיוכלו הקטנים להבינו. וכל מה שהוא קטן ביותר, ומרחק ביותר מהשם יתברך, הוא צריך רבי גדול ביותר. כמו שמצינו בעת שהיו ישראל במדרגה קטנה מאד, דהינו במצרים, שהיו משקעים במ"ט שערי טמאה, היו צריכים רבי גדול ומלמד גדול ונורא מאד, דהינו משה רבנו, עליו השלום. פי כל מה שהוא קטן ומרחק ביותר, צריך מלמד גדול ביותר. שיהיה אמן כזה, שיוכל להלביש שכל עליון כזה, דהינו השגתו יתברך שמו, לקטן ומרחק כמותו. פי כל מה שהחולה נחלה ביותר, צריך רופא גדול ביותר:

על כן אין להאדם לומר: די לי אם אהיה מקרב אצל איש נכבד וירא ה', אף שאינו מפגל במעלה, פי הלואי שאהיה מקדם כמהו. אל יאמר כן, כי אדרבא, כפי מה שידע איש בנפשו גדל פחיתותו וגדל רחוקו שנתחם מאד מהשם יתברך, כל אחד ואחד כפי מה שידע בנפשו. וכמו כן כל מה שידע בעצמו שהוא מרחק ביותר, צריך לבקש לנפשו רופא גדול מאד מאד, הגדול במעלה ביותר.

שבעה משיבי טעם

הסטרא אחרא נלחמת בכל דבר שבקדושה, ובמיוחד ביותר בזה הרוצה להתקרב להשם יתברך, ובפרט בפרט עתה בגלות - כשהחושך השקר והתאוות שולטים בעולם, על כן חייבים רופא גדול, נאמן, ורחמן, שיקרב אותנו להשם יתברך, ויחיה אותנו, כאומן הנושא את היונק. "כמו ששכיח עתה הרבה בחושך הגלות הנה שהתגברה הסטרא אחרא והפעל דבר מאד על

לקוטי-הלכות הלכה למעשה

עפ"י הדין היומי בליקו"מ

הל נדרים ושבעות ד' ה'

א. והבן היטב למעשה, כמה יפה צעקה לאדם לעולם, ולבלי להתיאש עצמו מן הצעקה כל ימי חייו, אפילו אם יעבור עליו מה. (ד – כ"ז)

ב. יהושע נמלט מעצת המרגלים בזכות וכח משה רבו, שהיה משרת אותו באמת ולא מש מתוך אהלו, על ידי זה זכה שברכו משה, יה יושיעך מעצת המרגלים, ועל ידי זה ניצל מהם כי הם פגמו באמונה. (ד – ל"ג)

"ועיקר הפגם שלהם היה באמונת חכמים, שלא האמינו במעלת ההתקרבות לצדיקים אמתיים בחינת משה הממשיכין הארת דעתם הקדוש לבניהם ותלמידיהם להודיע כי ה' הוא האלקים"

ג. הצדיקים יש להם כח בחייהם, ולאחר הסתלקותם להוציא את האדם מעוונות, כי דעתיהן הקדוש נשאר קים לעד ולעולמי עולמים. וזה שנהגין גם עד היום לילך על קברי צדיקים, כדי להמשיך מהם הארת דעתם הקדוש, כדי לזכות להנצל מעוונות, לידע כי ה' הוא האלקים. (ד – ל"ג)

ד. ארץ ישראל מסוגל לבנים, וכן אברהם אבינו הבטיחו ה' יתברך על ירושת הארץ ועל הבנים יחד. כי עקר הבנים שצריכין להשאיר בעולם הוא רק כדי להשאיר דעתו בעולם אחריו לדורות. וזה זוכין על ידי ארץ ישראל, על כן הבטיחו על שניהם יחד. (ד – ל"ה)

ה. וזה בחינת הבלים של קהלת, בחינת הבל הבלים וכו', העיקר למעשה שלא יכניס שום הבל לתוך זה העולם רק יפרוש מהבלי העולם הזה לגמרי, רק כל הבלי יהיה הכל תורה ותפלה מקשרים לעולם הבא. (ד – ל"ו)

ו. כי התורה והעולם הם בבחינת גוף ונפש, כי כל העולם הוא בבחינת גוף לגבי התורה שהוא הנפש והחיות של כל העולם, כי כמו שאין לגוף שום תנועה וחיות כי אם על ידי הנפש, כמו כן אין להעולם שום קיום וחיות כי אם על ידי התורה שהיא עיקר החיות והקיום של כל העולם, וכשמנגבירים הבלי העולם על התורה, דהינו שהאדם מתבטל ושוכח את התורה הקדושה על ידי הבלי עולם המעשה זהו בחינת שנה, כי כמו השנה בגשמיות שהוא על ידי כבדות הגוף שעל ידי זה מסתלק השכל בבחינת שינה, כמו כן ממש הוא בחינת שינה, על ידי שמתגבר העולם על התורה. ועל כן צריכין לעוררו על ידי סיפורי מעשיות. (ה – א)

ז. כי שיבת ציון, דהינו לצאת מהגלות ולשוב לציון, שהוא קדשת ארץ ישראל, זהו בחינת התעוררות השנה, בחינת היינו כחולמים, כי אחר כך כשנתעוררין מהשנה ויוצאין מהגלות ושבין לארץ ישראל יודעין שכל הגלות היה בחינת שינה וחלום. (ה – ט)

”ועל כן בכל פעם שאנו מבקשין על הגאולה, אנו מבקשין העיקר שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, כי זה עיקר שלמות הגאולה שהוא בחינת התעוררות השינה.”

ח. כי בוודאי הצדיקי אמת שבכל דור, היה להם כח לעוררו משנתנו ולהוציאנו מהגלות בעוצם כחם הנפלא. אך עקר המניעות היא מצינת מחמת שאין אנו מתעוררים כראוי כלל, שעל ידי זה אי אפשר להצדיקים לעוררו הם בעצמם בבחינת אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, כמובא. (ה – ו)

”ובענין זה יש נפלאות גדולות ונוראות, נפלאות תמים דעים. וזה כל ענין הנסיעות לצדיקים בשביל האמת, כדי להתקרב לה' יתברך. והכל כפי כוונת הלב באמת, כי ה' יתברך יודע האמת, מה כוונתו בנסיעתו אם בשביל ממון, וכבוד, ונצחון, וכיוצא, אם בשביל האמת לה' יתברך כדי שיתעורר משנתו העצומה, ולשוב לה' יתברך. ומי שמכון בשביל האמת, זהו בחינת אתערותא דלתתא, ואזי אף על פי שהתעוררות בקטנות מאד, וקשה לו להתעורר משנתו על ידי התעוררות קטן כזה, אף על פי כן ה' יתברך מרחם עליו, ומקרבו לצדיקי אמת כזה, שיש לו כח לעוררו על ידי סיפורי מעשיות הגבוהים.”

ט. כי עיקר הסיפור מכל הניסים והנפלאות שה' יתברך עושה עימנו בכל דור ודור, ובכל שנה ושנה, ובכל אדם ואדם, בכלל ובפרט, שהוא מצוה גדולה, כמו שכתוב, שישו כל נפלאותיו הכל הוא בשביל להתעורר על ידי זה לשוב לה' יתברך, על ידי שאנו רואין ריבוי חסדיו ונפלאותיו שהוא מסבב עימנו לטובתנו, כדי לזכותנו לחיים נצחיים להכיר אותו יתברך, ועל כן ראוי לנו להתעורר באמת להתקרב אליו יתברך. ועל כן צריכין להרבות לספר בהם. (ה – ז)

גם עתה מה שיש עוד וכו'! וכן הנה דרכו לעולם כל ימי חינו וכו'. ואי אפשר להאריך ולספר מזה כאן. נמצא, שיש צדיקים גדולים כל כך שאפילו כשמיגיעים למדרגה הגבה שבמדרגות שנתמה שאין מדרגה גבה מזו, אף על פי כן הם מתגעגעים ומבקשים ומתחילים מחדש לגמרי, כי מי יודע מה שיש עוד, אף על פי שהשגתם ומדרגתם של עתה באמת גבה מאד, אף על פי כן הם אומרים, הלא השם יתברך אין סוף, ומי יודע מה שיכולים בזה העולם להשיג עוד? על כן הם מתחילים בכל פעם מחדש עד שבאמת באים למדרגה גבה עוד יותר. ואחר כך אומרים, מי יודע מה שיש עוד ומתחילים עוד מחדש וכו' וכן לעולם.¹

אריכות אפיים

דווקא מחמת דרגתם הגבוהה והעצומה של אלו הצדיקים, לכן הם אלו שיכולים לירד ולחזק ולקרב את הרשעים הגדולים ביותר, לעוררם ולהקיצם, שאיך והיכן שהם, שיאמינו בהשם יתברך, ובצדיקים, ויתחזקו להתקרב להשם יתברך. כי מרוב שהצדיקים זכו לדעת שהשם יתברך הוא אין סוף ממש, על ידי זה הם גם יודעים כמה השם יתברך רוצה שלא ידח ממנו ידח, ושכל אחד מבניו אפילו מי שנפל להיכן שנפל, השם יתברך רוצה שישבו ויתקרב אליו. "כי מחמת עצם כחם והשגתם של אלו הצדיקים שהתחילו בכל פעם מחדש והשיגו בכל פעם יותר ויותר גדלת חסדי ה'. איך הוא יתברך חושב מחשבות בכל עת לבל ידח ממנו נדח וכו', על ידי זה יש להם כח להמשיך חיות והתחזקות חדש לכל הנופלים לחזקם ולעוררם בכל פעם שלא יפלו משום דבר לעולם, רק יאריכו אפם ורוחם על הכל ויאמינו בה' ובכח הצדיקים אמתיים, כי לא אפשר חסדיו לעולם ויתחזקו להתחיל להתקרב להשם יתברך מחדש בכל פעם שיכול וכו'.¹

אין שום ייאוש!

"על כן בכח הצדיקים אלו יש תקנה לכל הנופלים. ואין שום ייאוש בעולם כלל, כי אף על פי שנתמה לו שמירידה כזאת אי אפשר לו לעלות ח"ו, אף על פי כן מי יודע גדלת חסדי ה', כי יש חסד כזה אצלו יתברך שגם משם יכולין לעלות. וכן אפילו אם ח"ו, נפל עוד כמה וכמה פעמים בלי שעור, אף על פי כן כל תנועה שהיא רוצה לנשאות עצמו בכל פעם לעלות מנפילתו. וכל צעקה וצעקה שצווק אפילו בשאל תחיתות גם כן אינו נאבד לעולם. וכמו שאמר רבנו ז"ל שאפילו קול צעקה משאל תחיתות אינו נאבד יתהיה איד שיהיה אחר כך.¹

אין ירידה בעולם!

"כי השם יתברך ותורתו הוא אין סוף ואין תקלית. וכמו שאין עליה בעולם לפי גדלתו, כי גבה מעל גבה וכו', וגבוהים עליהם וכו', כמו כן אין ירידה בעולם, כי בכל הירידות ח"ו, יש ירידה גרוע יותר. ומאחר שיש ירידה גרוע מאד ח"ו, צריך להתחזק לבלי לפל יותר ח"ו.¹

כל תיקון המעשר, לקבל על ידו ריבוי העושר דקדושה, אין זה רק להשפיע את המעשר והצדקה הזאת, למוכיח ולרב העולה בשכל עליון, אשר גם פניו לא יראו כלל בידים ריקניות חס ושלום, (כמבואר מזה בספר המדות) ואותו באמת קשה למצוא גם בחייו הקדושים, ומכל שכן וכל שכן כשנסתתר ונסתלק לגמרי, ואין לנו רק מה שנשאר אור פני חכמתו ונשמתו, בהתלבשותו בספריו הקדושים, אשר על זה מזהיר ומצווה מאוד בחינת משה, על מצוות ריבוי הכתב והדפוס של ספריו, וספרי תלמידיו המקבלים אור פני חכמתו ותורתו מדור לדור, כי בזה לבד עיקר הרפואה והתיקון של כל אחד בגוף ובנפש ובממון. כי בזה לבד עיקר תיקון הצדקה, להתרפא ולהתתקן על ידה גם עתה, בגוף ובנפש ובממון.

(ביאור הליקוטים - תורה ל')

שיכול לזוז עוד באבר אחד

"הקטנים במעלה ואפילו הרשעים הנופלים לרשעות גמור ח"ו, אף על פי כן כל זמן שהנשמה בקרב, כל זמן שיכול לזוז עוד באבר אחד, צריך להאריך אפו ורוחו לצפות לישועה תמיד ולהתגבר להתחיל בכל פעם מחדש בכל מה שיכול יהיה איד שיהיה, כי אין שום תנועה של קדושה ולא שום אנהה וצעקה וכסופין דקדושה וכו' נאבד לכל לעולם, כי לא יזנח לעולם ה'.¹

הרופא הגדול

אך את כח ההתחזקות בכל מצב, וכמו כן לזכות להתקרב להשם יתברך כראוי, זה אפשר רק על ידי שמתקרבים ומאמינים ברופא הגדול. "כי כל מה שהצדיק עולה למדרגה גבה יותר הוא משיג יותר חסדי ה', שזהו עקר גדלת השם יתברך, שעל ידי זה הכל יכולין לעלות. וזה שאמר רבנו ז"ל בהתורה "מישראל דסכינא" (בסימן ל') שצריכים דיקא צדיק הגדול במעלה מאד מאד, כי כל מה שהחולה גדול ביותר, הוא צריך רופא גדול ודאקטיר גדול ביותר. כי כל מה שהצדיק גדול ביותר הוא יכול להגביה ביותר אפילו הנופלים מאד עד שבכח הצדיקים אין שום נפילה וירידה שלא יוכלו לעלות משם בכחם אם יזכה להאמין ולהתקרב אליהם.¹

כמו שהוא

בספר עונג שבת² מביא ברמז ל'ר'ב'י' ה'ג'ד'ו'ל' מ'א'י'ד' מ'א'י'ד' גימטריא כ'מ'ו' ש'ה'ו'א' עם השני תיבות, ברמז שהצדיק הגדול יכול להעלות ולקרב את כל אחד כמו שהוא לה' יתברך.

1. ליקוטי אוריית תפילין ה' ט'. 2. עונג שבת - כי תבוא.

לחדד את השכל / על התורות הנלמדות בעמ' היומי

במה תלויים המחשבות שבאים ועוברים לאדם במוח?

התשובה שטובע שגבר: עיקר המסירות נפש בתפילה, צריך בזמן שבאים לאדם מחשבות זרות, כי המחשבות זרות מרזוזים שבמקום זה בתפילה יש ניצוצי קדושה שצריך להעלותם, ועל ידי שמתגבר ואינו מתייחס למחשבות זרות, הוא מעלה את הניצוצות לשורשם. (תורה כ"ו)

מרא דעלמא כלא, אתה ידעת כי אין מי שיוכל להכניס בנו השגת אלהות, כי אם צדיקי הדור האמתיים הגדולים במעלה מאד מאד. כי לפי עוצם ירידתנו והתרחקותנו ממך מאד, וכפי פחיתות נפשנו, שאנו יודעים בעצמנו, אנו צריכים עכשיו מנהיג אמיתי, שיהיה גדול במעלה מופלגת ועצומה מאד מאד. כי כל מה שהחולה נחלש ביותר הוא צריך רופא גדול ביותר. וישראל במצרים, שהיו במדרגה פחותה מאד בארבעים ותשעה שערי טומאה, לא היה מי שיוכל לעזור להם כי אם משה רבנו עליו השלום. ועכשו שנפלנו בגלות גדול בגוף ונפש יותר ויותר מגלות מצרים, בודאי אין מי שיוכל לעזור אותנו כי אם הצדיק הגדול במעלה מאד, שיהיה בבחינת משה רבנו... בפרט איש כמוני חולה כמוני מדוכא ומעונה ביסורי הנפש והגוף כמוני. גנוע ומוכה ומטרף ומבולבל, "איש מכאבות וידוע חלי", מלא פצעים רבים ועצומים בלי שעור. "מכף רגל ועד ראש אין בי מתום, פצע וחבורה ומכה טריה". מה אומר ומה אדבר ומה אצטדק. מי יחמל עלי ומי יקום בעדי. (לקוטי תפילות - ל')

פְּדֵעֵהוּ פְּרֻדָּתְךָ שְׁחַת / הַמִּשְׁךְ

המשך סיפורו של "בעל התניא" על מאורעות השבת במחיצת ה"מגיד ממעזריטש", לאחר שבערש"ק היתה אצלו אלמנה שמירה בבני ורצתה לספר על בנה שעומד להמיר את דתו, אך מעונם צערה רק בכתה בכי נורא ולא הצליחה לספר ל"מגיד" את פרטי הענין. מאז שמע המגיד את בניה הוא עסק בדברים עליונים ונעלים על-מנת להשיב את נשמת בנה לכור מחצבתה. באמצעו של ה'דרוש' שמסר ה'מגיד' בליל שבת אחר הסעודה החלה לנשוב רוח סערה עזה.

בתוך כך חשו כולם שנחבט משהו בכותל הבית בחוזק רב ונדעזעו כולם כי יראו שלא יפול הבית, והנה פנה רבינו המגיד למשרתו ואמר לו "מהר קח את הסוס והעגלה והולך אותם במהירות למלון הסמוך לכאן". והיו התלמידים עומדים מתפלאים ואינם מבינים מאומה מן המתרחש לנגד עיניהם, אך גם עתה אני לא נפלאות כלל כי ידעתי את כל אשר נעשה...

המשרת נדרז לצאת החוצה אל הרוח השורקת, והנה הוא רואה מאן דהוא על הארץ שוכב ובוכה, היה זה לא אחר מאשר בן האלמנה!!! לקח אותו המשרת והובילו למלון הסמוך.

בנתיים סיים רבינו את הדרוש בשמחה רבה ופנה לחדרו.

המלון היה בתוך היתחוס' והלכתי לשם תיכף כדי לחקור ולשמעו מן האלמנה את כל השתלשלות הצלתו הפלאית, כי הלא היה סגור ומסוגר בעליה השניה בבית מוקף חומה וכיצד קרא-דרור ויצא מן הצרה והשביה? משהגעתי אליו מצאתיו יושב וקורא שניים-מקרא בדמעות שלישי, אמרתי לו: בני, ספר נא איך היה אופן הצלתך. והוא החל לספר:

"סגור ומסוגר בעליה השניה, שכבתי על המיטה, כשדעתי היתה רחמנא לצלן, להמיר את דתי. אולם בערך כשעתיים קודם רדת הלילה החלה בפתע פתאום לדלוק ולבעור בליבי בערה עזה ממש להב-אש וחשתי שליבי נמשך בעבותות אהבה אדירים ליחד נפשי ורוחי לדת היהדות הקדושה,"

ידעתי, הלא זו היתה ממש העת שנכנסה אימו האלמנה במחיצת קדשו של רבינו המגיד. פלאי פלאות!

"קמתי בחיפזון לרוץ... לברוח..." ממשך הבן את סיפורו "ניגשתי אל הפתח כדי לשבור את הדלת הכבדה אך כמובן שהדבר לא היה אפשרי כלל. חזרתי לאחורי ושכבתי על המיטה כחצי שעה כשהרצון העצום והתשווקה אלי שובה ליהדות בוערים כאש בקרבי מרגע לרגע ביתר-שאת-ועזו עד שחשתי

עד היכן הגיע עוצם כח הצדיק שצפה והביט, הוציא והציל נשמה תועה מרדת שחת.

שקלים

באחד באדר משמיעין על השקלים

ולמה קורין פרשת שקלים בר"ח אדר, שזמן שקלים בר"ח אדר הוא. כמה ששינו באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים. (סדר רב עמרם גאון)

שא את ראש לא נאמר אלא כי תשא

אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע משאני מת אין אני נזכר, א"ל הקדוש ברוך הוא חייך כשם שאתה עומד עכשיו ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשך כך בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני כאלו אתה עומד שם באותה שעה וזוקף את ראשך, מנין ממה שקראו בענין וידבר ה' אל משה לאמר כי תשא את ראש שא את ראש לא נאמר אלא כי תשא. (מדרש תנחומא כי תשא - סימן א)

והנה הבטיחו הש"י, כשם שאתה עומד כעת ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשך, כך בכל שנה וכו', וענין שייכות הדבר לפרשת שקלים דייקא, שק"ל בגימטריא נפ"ש, והנה הכחות שבנפש עומדים במשקל, אם ירצה יטה כחותיו היינו החושים שהם פעולות הנפש לדבר ה' ולתורתו ולמצותיו, ואם ירצה ח"ו יפעול בהיפך כי הבחירה חפשית, אם כן הוא כמו דבר שקולי נוטה לכאן ולכאן, וכיון שהדבר שקול בבחירה על כן תיכף ביום הוולדו יש בו מחצה פעולה לה' ומחצה פעולה להיפך ח"ו, והחיוב מוטל על האדם להטות גם מחצית חלק השני גם כן להש"י, וזהו ברמז המצוה שנצטוו לתת מחצית שק"ל (בגימטריא נפ"ש) לה', להיותן לקרבנות לקרב הכל לה' (וגם נפש הבהמיית יתקדש להש"י, הבן הדבר), ועל ידי זה הוא נשיאת ראש וזקיפתו לישראל, והבטיח הש"י בעת אשר יקראו פרשת שקלים, משה רבינו ע"ה סוד הדעת עומד עמהם להטות דעתם ורצונם לה' וזוקף את ראשך, הבן הדברים.

(בני יששכר מאמרי חודש אדר)

מקדימים וקורין

צפה הקב"ה שהמן הרשע עתיד לשקול כספו על ישראל, אמר מוטב שיקדים כספו של בני לכסף של אותו רשע לפיכך מקדימין וקורין פרשת שקלים. (ירושלמי ה"ד)

פרשת שקלים - פרשת מעשה הצדקה

ועל כן תקנו לקרות פרשת שקלים קודם אדר, שתבוא פרשת שקלים שהיא פרשת מעשה הצדקה, ותציל זכות קריאתה לישראל מנתיבת הנחשים הבריחים והתנינים הגדולים המושלים באדר. ולעולם יקדים אדם צדקה לצרה, ואפילו סיפור מעשה הצדקה וקריאת פרשיותיה יועיל. וזהו שאמר וקורא לך גודר פרץ, כלומר אם לא תוכל לפרוש לרעב לחמך ולהפק לרעב נפשך מפני שאין לאל ידך, תקרא מעשה הצדקה והקריאה תהיה לך גודר פרץ ומשובב נתיבות לשבת, מישר ומתקן אותם נתיבות המקולקלות והמעוקשות. (תורת המנחה פרשת ויקהל - פקודי / דרשה ל"ג)

פרשת שקלים - מסכת שקלים

גם בכלל יתן לו מעין ברכותיו, לעשות דבר בעתו. כמו שמזכירים בכל יום 'פרשת התמיד' (טושו"ע או"ח סימן מ"ח), לקיים 'ונשלמה פרים שפתינו' (הושע יד, ג), ככה בבוא פרשת שקלים, ראוי שילמוד משניות של מסכת שקלים, ובפרשת פרה - מסכת פרה, וקידוש החודש - בפרשת החודש. וכן מסכת פסחים - בפסח, ומסכת יום טוב (ביצה) וחגיגה ומועד קטן. וכן בכל זמן וזמן המסכתות השייכות. ואשרי המשכיל.

(ש"ח מסכת יומא פרק דרך חיים תוכחת מוסר)

משנכנס אדר

תפילה- תפילה באמת

אָדָר הוּא בַחֲנִינַת אֲמֶת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנּוּ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה שִׁי"א ד"ר הוּא רֵאשִׁי תְבוֹת "ראש ד'ב'ר'ך' אמת". וְזֶהוּ בַחֲנִינַת מַחֲנֵת הַמֶּן עִמְלֶק, כִּי נִשְׁבַּע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאֵין הַשֵּׁם שֶׁלֹּם וְאֵין הַכֶּסֶף שֶׁלֹּם. עַד שֶׁיִּמְחָה זְכַר עִמְלֶק, כִּי עִמְלֶק הוּא זִמְת הַנְּחֹשׁ - בַּחֲנִינַת שֶׁקֶר, כִּי עִמְלֶק כָּפַר בְּעֶקֶר וְהִיא פְּגַם הַתְּפִלָּה, וְהוּא עֶקֶר הַחַיִּיף וְהַבְּלוּבִילִים הַמְתַּגְבְּרִים בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה. וְעֶקֶר הַתְּגַבְּרוֹתוֹ עַל הַחַלּוּשִׁי כִּחַ שֶׁבִּישְׂרָאֵל בְּבַחֲנִינַת וַיִּזְבַּב בָּךְ כָּל הַנְּחֹשְׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עֲנֵךְ וַיִּגַע וְכו' (דְּבָרִים כה), הִינּוּ עַל אוֹתוֹ שֶׁתְּפַלְתָּן חַלּוּשָׁה, שֶׁהָאֲמֶת שֶׁלָּהֶם הוּא בְּבַחֲנִינַת חַלּוּן שֶׁשֵּׁם רוּחָה הַתְּגַבֵּר, חֶסֶד וְשִׁלּוּם, לְהַפְּדָה הָאֲמֶת לְשֶׁקֶר. וּמִסַּבֵּב בְּשִׂקְרִים שֶׁהֵם הַמְחַשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַבְּלוּבִילִים וְאֵינוּ מֵיֵחָ לְהַתְּפַלֵּל. וְעַל כֵּן עֶקֶר מַפְלֵת הַמֶּן עִמְלֶק הוּא עַל יְדֵי תְּפִלָּה, הִינּוּ כְּשֶׁמְתַגְבְּרִין וְעוֹרְרִין הָאֲמֶת עַל עֲצָמוֹ בְּאִיזָה בַּחֲנִינָה שֶׁהוּא. שְׂאֵז זֹכֵינּוּ לְרֵאוֹת הַתְּפִלָּה לְצֵאת מִן הַחַיִּיף מִקְּלַפַּת עִמְלֶק, וְזֹכֵינּוּ לְצֵאת מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה, בַּחֲנִינַת (אֶסְתֵּר ח) לְהִיחָדִים הַיְתֵה אוֹרָה, הַנְּאֻמֶר בְּמַפְלֵת הַמֶּן עִמְלֶק. אֵד אֵי אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת שְׂאֵיִר לוֹ מַעַט הָאֲמֶת שֶׁלוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי שְׂאוּכָה לְהַתְּקַבֵּב לְצַדִּיקֵי אֲמֶת שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת עֲצָם הָאֲמֶת הַמְאִיר בְּכָל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שֶׁל אֲמֶת שֵׁשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִישְׂרָאֵל אֶפְלוּ בְּהַפְּחוֹת שֶׁבְּפַחוֹתֵים וְהִגְרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים.⁶

מלחמה – הכנעת המן עמלק על ידי שמחה

וזה בחינת משנכנס אדר מרבין בשמחה. כי אז צריכין להכניע קלפת המן עמלק שהוא המדמה. ועל כן צריכין להרבות בשמחה, כי צריכין לשמח מאד במה שזכינו להיות מזרע ישראל ולא עשני גוי ועל ידי זה מגלין החן וההתפארות של ישראל שהוא התגלות הגונן, שהוא גדלת הבורא, שעל ידי זה מכניעין המדמה וזוכין לעלות לכל המדרגות שבקדשה, אמן ואמן.⁷

1. כמבואר בפירוש הגר"א, על ספר יצירה ה - ז, שהגאולה באלף השישי יהיה בחודש אדר. 2. כמבואר מסכת מגילה דף י"ט - ע"א שכל ענין סעודת אחרושה היה כי היה בטוח שעברו שבעים שנה מהגלות, ולא התקיימה נבואת ירמיה הנביא. 3. ליקוטי הלכות, ולכן פורים ישאר גם לעתיד, כי האור של פורים הוא אור של לעתיד לבוא. 4. תורה כ"ד. 5. ליקוטי אור"ח - ארבע פרשיות - ב. 6. ליקוטי חו"מ - דינים - ג - י"ט. 7. ליקוטי יו"ד - חוקות העכו"ם ב.

משנכנס אדר מרבין בשמחה, צריך להבין אפילו בחודש החגים לא אמרו חז"ל מרבין בשמחה, אם-כן מדוע דווקא בחודש אדר יש את חוב השמחה? ואם נאמר שהשמחה בגלל פורים, הרי פורים אינו כל החודש, ואם כן מדוע כל חודש אדר הוא חודש השמחה?

אלא דבחודש אדר - חודש הגאולה,¹ שם מנסים עמלק והמן הרשעים, להלחם עם ישראל, שחלילה וחס לא ייצאו מהגלות לעולם, והם מקטרגים על עם ישראל, שאינם ראויים לצאת מהגלות מחמת חטאייהם, וזו גם היתה מטרת סעודת אחרושה,²

אך מרדכי ואסתר השליכו נפשם מנגד, ונלחמו בהמן ועמלק - בכח התפילה, ועל ידי זה לא די שניצחו אותם, אלא עוד זכו להוריד לדורות אור של גאולה,³ בתוך חשכת הגלות, כך שבכל חודש אדר, בכל שנה, יורד ומתגלה אור הגאולה.

מלחמה לה' בעמלק מדור דור: ועל כן בכל דור הצדיקים הקדושים כמו מרדכי ואסתר, נלחמים בהמנים והעמלקים למיניהם, ומלחמתם הוא כמו מלחמת יעקב אבינו, שהוא היה הראשון שנלחם בסבו של המן ועמלק - עשו הרשע, ומלחמתו היתה בשלושה דברים בדורו, תפילה, ומלחמה.

דורו - זה צדקה, תפילה - תפילה באמת ובכוונה, מלחמה - זה שמחה, כמבואר בליקוטי מוהר"ן,⁴ שעל ידי שמחה נצא מהגלות, יוצא שרק על ידי שמחה נכניע את המן עמלק בשלמות, ונצא מהגלות.

ועל כן חייב כל אחד להרבות בחודש זה בשמחה - "משונה פרייליך". ועיקר השמחה היא שמחת יהדותנו, שלא עשנו גוי, ושקרב אותנו לעבודתו, והביא לנו רופא נאמן המקרב אותנו אליו יתברך בחסד וברחמים.

דורו - צדקה בפרט לארץ ישראל

וזה ששמענו מרבנו זכרוננו לברכה שזמן נתינת הצדקה של ארץ ישראל הוא בחודש אדר, כי אז הוא זמן נתינת הצדקה בדי להכניע בחינת המן עמלק, שהוא ברוך אחר נגלי הקדושה, שהוא בחינת אדר, שהוא סוף השנה. וכן אמרו רבותינו זכרוננו לברכה באחד באדר משמיעין על השקלים, ובפרט צדקה דארץ ישראל, שעל ידה נכללין ביותו במלכות דקדושה, שהיא בחינת שמירת הברית.⁵

אדר - ראש ד'ברך אמת

אדר - לשון מלבוש

משנכנס אדר מרבין בשמחה. כי עיקר השמחה לאדם בהעלותו הנצוצות לעבודתו יתברך, שהנצוצות נעשים לאדם שמעלה אותם כמו לבוש, ובוה מגיע לו השמחה. וקודם אדר הוא שובבי"ם, שהוא העת העלאת הנצוצות לקדושה, ומשהגיע אדר כבר הגיע העת שהעלה אותם מקודם בשובבי"ם, ועתה באדר נעשים לו מלבוש, וגלל כן נקרא שמו אדר - לשון מלבוש כמו אדרת אליהו. וזהו מאמר חכמינו ז"ל משנכנס אדר, כשהגיע אצלו הלבוש מנצוצות הקדושים שהעלה בשובבי"ם, מרבין בשמחה, כי בא לו השמחה שמעלה אותם. (קדושת לוי - דרוש לפורים)

אדר - לשון אידרא

ראש חודש אדר הוא כלל מהי"ב חדשים, והוא סוף השנה לחדשים שהם התחדשות השנה, שניסן ראש השנה לחדשים, וכמו סוכות זמן אסיף מהחיים של כל שנה ושנה, ולכך הוא זמן אסיף וקהלת כדי לעשות מצב וחיוזק במה שהי בכל השנה, שהי אחר כך שנה אחרת, כמו כן אדר לחדשים, ואידרא הוא אסיפה וקיבוץ בלשון תרגום, שהחדשים על שם תרגום דשמות חדשים עלו מבבל. (שפת אמת)

אדר - לשון א' דר

וזהו משנכנס אדר מרבין בשמחה, והוא תמוה דהא עיקר הנס היה ביי"ד ובט"ו בו, ולמה התחילו בשמחה מתחלת החודש. אך דהנה שמות החדשים עלו מבבל ויש טעם לכל השמות של החדשים למה נקראים כך, זה ניסן, וזה אייר, וכן כולם. וטעם החודש אדר למה נקרא כך, הוא מפני שבחודש זה נרמז 'א' ד'ר' רצה לומר א' שהוא אלופו של עולם, וכמו שכתוב אלוף נעורי אתה, שכשם שאות א' הוא ראשון לכל האותיות, כך השם יתברך הוא ראשון לכל הנמצאים, וזהו ענין בחינת א' דר עם התחוננים שמשרה שכיתנו עם התחוננים, (מאור עינים - תרומה)

להישי מוהר"ן

..... תורה ל'

כִּי כָל הַשְּׂטוּתִים וְהַתְּפִלְפוּלִים שֶׁחֹשֵׁב הָאָדָם לְקַעֲמֵם, וְכָל הַעֲרֻבֹב-דַּעַת שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בְּכָל הַיּוֹם... הַכֵּל כָּאֲשֶׁר לְכָל בָּא זֶקֶק בְּעַת הַתְּפִלָּה, וְשִׁמְשִׁיעַ אֶת עַצְמוֹ אֶז דְּיָקָא וּמְבַלְבֵּל אֶת מַחְשַׁבְתֵּי הָאָדָם מֵאֵד בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה... עַל כֵּן צְרִיכִין אֶז הַתְּגַבְּרוֹת גְּדוּל מֵאֵד עַל הַתְּפִלְפוּלִים וְהַבְּלוּבִילִים אֵלוֹ. (קיצור ליקוטי מ"ק י"ג)

מזל דגים

מזל החדש - דגים. לפי שבחדש זה הדגים שבנהרות ושבאגמים פרים ורבים. ומזל דגים הוא מזל של ברכה, מפני שהדגים מכוסים מן העין ואין עין רעה שולטת בהם; ואין הקללה שורה בדגים לעולם, ואפילו במי המבול לא מתו כיון שלא השחיתו דרכם. ואף מזלם של ישראל עלה בחדש זה לפי שנמשלו ישראל לדגים, מה הדגים חיים במים, אף ישראל כל חייהם בתורה שנמשלה למים. וכשם שהדגים פרים ורבים בחדש זה, כך תורתם של ישראל עלתה להם בחדש זה פעמים: בחדש זה נולד משה רבינו שהתורה נקראת על שמו, ובחדש זה חזרו וקבלו ישראל את התורה מרצונם הגמור בימי מרדכי ואסתר (ספר התודעה)

לתרומות והנצחות ע"ג העלונים והמבחינים השבועיים בליקו"מ טל': 050-418-0673